

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

De crebrâ per diem mentis in Deum elevatione ex omnibus, quæ per
sensus attinguntur, animæque potentiis se objiciunt

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

2dò. Refutantur Lutherani, qui unâ cum Christo adesse volunt substantiam
panis & vini in Sacramento, nec adesse Christum, nisi in actuali
sumptione, adeoque hostiam nec asservandam, nec adorandam ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54773)

2do.

Resutantur Lutherani, qui unâ cum Christo ad-
esse volunt substantiam panis & vini in Sacra-
mento, nec adesse Christum, nisi in actuali jura-
pione, adeoque hostiam nec asservandam,
nec adorandam esse, sumi vero debere
Christum sub utraque specie
panis & vini.

Agredior Lutheranos hæc omnia sustinen-
tes, licet inter eos, qui se tales nominant,
non semper quoad hæc omnia conveniat. 1mo.
Ergo hæc Christi propositio non esset vera, *Hoc*
est Corpus meum, hic est sanguis meus. Si simul
adit substantia panis & vini. Ad veritatem
enim propositionis requiritur, ut subjectum &
prædicatum sint realiter objectivè idem, & con-
sequenter *to hoc* & *to hic*, quod est *subjectum*
debet supponere pro eo, pro quo supponit *pra-*
dicatum juxta omnes sanos Philosophos. *Pra-*
dicatum autem in his propositionibus supponit
pro solo corpore & sanguine Christi. Non au-
tem simul pro substantia panis & vini. Ergo &
sic implicitè, licet non ita clarè, debet suppo-
nere subjectum, ut sensus sit: *Hoc sub speciebus*
panis contentum est corpus meum, hic sub specie-
bus vini contentus est sanguis meus. Si autem
panis & vinum quoad substantiam simul mane-
rent, propositio esset evidenter falsa, quia sen-
sus esset. *Hic panis est corpus, hoc vinum est*
sang-

sanguis meus. Quod æquè implicat, ac heretici esse cervum. Adde quod evidenter falsum sit, quòd panis sit *corpus pro nobis traditum*, vinum sit *sanguis pro nobis effusus.* De ejusmodi tamen corpore & sanguine intelligi debent verba consecrationis. Ergo pronomina *hoc, hic* non denotant panem & vinum, sed aliam substantiam sub eorum accidentibus. Admittunt Lutherani propriam acceptionem pronominis *hoc & hic*, nec volunt ea sumi improprie, uti Sacramentarii accipiunt, quos Lutherus ideo vocat *Lügen-Meister, Ketzer-Meister, &c.* & tamen dum hic urgentur argumento Catholicorum; dicunt sensum esse, in hoc pane continetur corpus, in hoc vino sanguis Christi. Sicut de dolio vel vitro vini dicitur, hoc est vinum, & sic contra propria sua principia *hic & hoc* volunt sumi adverbialiter, ne cogantur fateri verba consecrationis esse falsa. Miseri homines voluerunt faciliorem captu inducere fidem; cò quòd corpus & sanguis gustum, odorem, speciem panis & vini habeat. Interim & propria & sanæ rationis principia evertunt. Adducunt pro se textus aliquos mutilos vel hominum etiam suspectorum de hæresi. Sed hi & quicumque demum nil contra aliquam traditionem & Ecclesiæ ab initio usque huc doctrinam efficere possunt. Substantiam etiam quidam acceperunt pro accidentibus, sicut substantia hominis per peccatum originale dicitur esse depravata, per quod tamen nil aliud intelligitur, quàm quòd accidentia, quæ homini inerant, sint deperdita.

ditā. Demum Ecclesia semper credidit substantiam panis & vini per consecrationem converti in corpus & sanguinem Christi, & manere tantum species panis panis & vini. Quam conversionem substantialem ut melius exprimeret; in Conc. Lateranensi quarto sub Innoct. 3. c. 10 appellare cœpit *transubstantiationem*. Ferè sicut licet Ecclesia jam ab ante crediderit Filium esse æqualem Patri, B. V. Mariam esse veram Dei matrem Concil. Nicænum ad clariùs æqualitatem exprimendam excogitavit vocabulum *Homousios* & Concil. Ephes. vocem *Deoticos* ad exprimendam clarè maternitatem Dei. Hinc eadem est responsio ad modernos Hæreticos, qui conversionem panis & vini in corpus & sanguinem Christi negant. Eò quòd *transubstantiatio* non inveniatur in Script. quam ipsi admittentes Deum Trinum & unum veteribus Hæreticis unâ nobiscum dare debent, & dederunt Majores nostri, nempè quòd res habeatur in Script. & voces ejusmodi ad clariùs eam exprimendam à PP. & CC. assumptæ sint. Nec hinc litigium de voce esse debet. Quæritur an à parte rei non fiat mutatio unius substantiæ in aliam, ut per traditionem accepit Ecclesia. *Panis est,* ait Ambros. l. 4. de Sacramentis c. 4. *ante verba, ubi accesserit consecratio, de pane fit caro Christi.* Ergo sermo Christi hoc consicit *Sacramentum. Quis sermo? nempè is, quo facta sunt omnia. Fuisse Dominus, & factum est calum, terra, maria. Si ergo tanta vis est in sermone Domini, ut inciperent*

rent esse, quæ non erant, quanto magis operatorius est, ut quæ erant, in aliud commutentur.

2do. Quando semel à via veritatis, & certis ejusdem indagandæ aut tuendæ regulis disceditur. Semper, ut sæpiùs monui, fit lapsus in errores majores, sicut ducentæ interpretationes horum verborum *hoc est Corpus meum*, jam ab Anno 1570. tum à Calvinistis tum à Lutheranis fabricatæ sunt. Ità pariter à Lutheranis diversæ fiunt interpretationes horum verborum: *Accipite, manducate, bibite*. Et hinc aliqui inde inferunt, corpus & sanguinem Christi non adesse extra usum, seu sine actuali manducatione & bibitione, alii his contradicunt, Omnes quo determinato tempore Christus ponatur Sacramentaliter vel maneat, divinant variè, & nullus certum tempus determinare potest. Chemnitius dicit Christum esse præsentem durante actione Sacramentali, quæ tres juxta ipsum involvit partes *consecrationem, distributionem, manducationem*. Nec debere ulteriùs inquiri, an adsit Christus, dum deglutitur in gutture, vel etiam ventriculo comedentis. Gerardus etiam Christum adesse & manere dicit, si benedictus panis sine magna interposita mora ad ægros deferatur. Quomodo jam Lutheranus unus alium sibi hac in materia contradicentem ex sola Scriptura convincet? Catholici constanter credunt, quòd in hac materia primitivi Christiani crediderunt, pronuntiatâ scilicet ultimâ verborum consecrationis syllabâ adesse corpus & sanguinem Christi, & tam diu manere,

re, five S. Hostia ponatur in Sacrario, five exponatur adoranda, five feratur ad agrotum, five circumferatur in Processione; quàm diu manent species panis. Quòd pronuntiatâ ultimâ syllabâ verborum consecrationis adsit Christus, exinde etiam patet, quia aliàs verba Christi, quæ non dicunt, hoc erit, sed *hoc est Corpus meum*, pro instanti, quo prolata sunt, non essent vera. Nec additur à Christo conditio hæc: *Si statim manducabitis*. Et sanè si Apostoli nolissent manducare, statim atque Christus dixit: *Hoc est Corpus meum*, vel tali casu fuisset sub pane aut speciebus Christi corpus vel non. Si fuisset, haberetur intentum, si non, Christus falsum dixisset. Quod repugnat. Christus porrigendo calicem NB. expressè addidit particulam causalem *enim* Matth. 26. quæ indicat rationem & causam, cur biberint, quia nempè ante bibitionem jamtum erat sanguis Christi. *Hic est enim sanguis meus*. Et si per manducationem fiat præsens corpus Christi, jam non Sacerdos, sed manducans conficit Sacramentum. Adhæc consecratio, distributio, manducatio, delatio ad agrum successivè ponuntur, vel ergo etiam sic successivè formatur Christus, sicut embrio in ventre matris. Quod est absurdum, vel unâ vice fit præsens, dum delata ad agrum hostia vel panis ab eo sumitur, quod non audebunt dicere miseri hallucinatores, quia dicunt, quòd Christus verè sit præsens durante actione Sacramentali. Quod, si jam præsens est ante delationem & sumptionem

308 *Pars secunda de elevatione*
ab agro. Ergo Sacramentum Eucharistiæ est
permanens saltem aliquo tempore, & sic non
consistit in ipso usu, ut contendunt Adversarii.
Gerardus respondet has esse argutias, quibus
moveri non debeat Christiana simplicitas, ut
se ex iis extricare non possit. Sed hem homo
miser derelicta via regia jam ubique offendens
& exerrans. Si simplex & rectus corde vis esse,
cur deseris antiquam traditionem & doctri-
nam? an credet homo prudens tuæ phantasticæ
opinionis novæ? in qua nequidem convenis
cum cæteris, qui etiam se Lutheranos dicunt,
dum, quando solida contra te argumenta allata
non valens solvere, nec sensa tua ex verbo Dei
probare, nihilominus jubes tibi simpliciter
credendum esse. Est ergo Sacramentum Eu-
charistiæ quid permanens, & datur etiam extra
usum. Et hinc teste Irenæo Epist. ad Victorem
Papam summi Pontifices soliti sunt hostiam
consecratam mittere aliis Episcopis in signum
pacis & communionis. *Insaniunt igitur, ait*
Cyrrill. Alex. Ep. ad Calosyrium Episcopum,
dicentes mysticam benedictionem à sanctificatione
cessare, si qua reliquia remanserint ejus in diebus
subsequentem. Demum quid aptius & efficacius
de traditione & doctrina veterum Chri-
stianorum in præsentia controversia adduci po-
test? quàm quòd Euthimius apud Canisium in
Panoplia Tit. 21. adfert ex S. Greg. Niss. serm.
Catechet. de transmutatione Domini corporis.
Sic etiam hic panis, ut ait Apostolus, per
verbum Dei & orationem sanctificatur; non quia
NB.

NB. *Comeditur, eò progrediens ut verbi (Christi scilicet) corpus evadat; sed statim per verbum in corpus mutatur, ut dictum est, hoc est corpus meum.* Ità hæretice Cavillator post *to um* pronuntiatum adesse Christum credimus, quia sic vera est propositio ista Christi, & sic ab initio usque huc vera Dei credit Ecclesia.

De Eucharistia asservatione, adoratione, circumductione.

3tio. **E**T quia tempore Apostolorum scripsit Clemens I. 8. Constat. ut citat Glossa Epistolæ ad Victorem Papam à S. Irenæo scriptæ. *Postquam omnes communicaverunt, inferant Diaconi reliquias, qua supersunt in Pastrophorion.* Quid obsecro ex sana ratione vel venerabili antiquitate adferri potest? quod damnet asservationem Eucharistiæ in sacrario vel tabernaculo? & quid obstare potest? quò minus Christus ibidem, vel etiam publicos inter honores & applausus & varia venerationis signa (ut sunt genuflexio, rursio pectoris, accensæ faces ac luminaria, explosio sclopetorum tormentorum bellicorum, sonitus campanarum) in circumgestata sacra hostia adoretur. Nonne scriptum est? *Dominum Deum tuum adorabis.* Matth. 4. Atqui in ea est Dominus Deus ergo. Cùm aulici cujusdam Germaniæ Principis Acatholici unâ cum ipso viderent has solennitates in circumlatione V. Sacramenti à Catholicis fieri; idque sarcasms & convitiis impeterent.